

Ezennel van szerencsénk a t. cz. közönségnek tudtára adni, hogy folyó évi május 1-től a **kerepesi-út és nagy kereszt-utca sarkán** fekvő új épületben (dohány-utca sarkán)

fiók-raktár
nyitottunk, melyben folyton a legújabb és legdivatosabb

KOCSIKBÓL

nagy választék leend. A főraktár azonban - ezentúl is gyárunkban, salétrom-utca 4-ik szám alatt marad, hol nem csak kész kocsikkal, hanem mindennemű kocsirészekkel is szolgálhatunk. Mély tisztelettel

Kölber testvérek,
cs. k. udvari kocsigyára Budapest.

Hasonló nevekké váló tévesztések elkerülése miatt, levelekre és sürgönyökre „Kölber testvérek, udvari kocsigyára” cím kitétele keressék.

1090

1875. Őszi és téli idény!

Vidéki megrendelések pontosan és gyorsan teljesítettek.

POSZTÓ-TÁR
Budapest, új-bécsi-utca 5-ik szám.

Minként ingyen és bérmentve csomagolásért át szám számítatjuk.

Angol, Franciaország, Belgium és a belsőidőn személyesen összközött előnyös bevásárlások képesítünk bennünket, hogy mind az árak minősége, mind a legelőbbre szabott ár tekintetében bárkivel versenyképesek legyünk. - Ugy mint eddig, úgy ezután is minden igyekezetünk oda leend irányozva, hogy illetékes iránt az eddig nyilvánult nagy mérvű bizalmat, pontos és figyelmes szolgáltatunk által mindinkább kiérdemeljük.

LIPTAY PÁL és TÁRSA
Budapest, új-bécsi-utca 5-ik szám.

ajánlják az őszi és téli idényre a legújabb divatu nadrag- és posztó-kelmékek folszerelt raktárukat a legjutányosabb árak mellett.

Budapest, november 7-én 1875.

TAMÁSSY ADOLF,
Budapest, váci-utca és zsidó-utca sarkán,

ajánlja bevásárlás tekintetéből a nagyerdemű t. cz. közönség figyelmébe **gyarmat, csemege, tea- és rum-raktárának**

Bécsi fontonként **LEGÚJABB ÁRJEGYZÉKÉT.** Bécsi fontonként

Cukor legfinomabb	frt -27	Kávé Cuba, Mocca és Jáva pörkölte	frt 1.10
Kávé Cuba	1.02	legfinomabb	1.10
» finom	1.-	Rizs legfinomabb tábla	18
» Hayanna Eleonora legf.	1.02	» finom Fiorett	16
» Holofernes	1.02	Mandola avolai válogatott	70
» Jamsika legfinom.	1.02	» közép	60
» Nelghery	1.-	Mazsola tisztított	36
» finom	96	» finom	36
» közép	92	Aixi olaj legfinomabb nizzai	66
» Mocca legfinom. arabiai	1.02	» finom	64
» Jáva Arany	1.05	Keményítő legfin. Crystal	22
» Blanc	1.-	» finom tülkangl.	20
		Szappan kitűnő házi Kern	22
		» Apollo	20

Különös figyelmet kérek fordítani elkülönített és nagy választékban előállított tea- és rum-raktáromra.
Az árak kívánatra a legátalább városrészebe is házhoz szállíthatnak.
Vidéki megrendelések gyorsan eszközöltenek.

MÖSSMER JÓZSEF
a „menyasszonyhoz” ezimzett

rumburgi vászon- és fehérnemű- raktára
koronaherceg- (ezelőtt uri-) utcában,
a zsidó-utca sarkán, 10. sz.

ajánlja a legnagyobb választékot mindennemű vászonzfélében a legelőbb szabott árak mellett.

Legnagyobb raktár fűzőkből

belföldi 1 darab 75 kr., ft 1.40, 1.80
Francia halsont-fűzők 1 darab 2.50, 3, 3.50, 4.
Megrendelésnél a derék bőségét kéretek.

Oxford-íngék urak részére a legjobb kelmékből dolgozva 1 darab felvarrott gallérral 2.40, 2.60, 2. külön gallerral 1 drb 2.50, 2.70.
Fehér chiffon-íngék és nadragok a leggrazdagabb választékban.
Színes flanel felső íngék urak részére 1 drb 2.50, 3, 3.50, 4, 5.
Pamut-Struk újjak vagy nadragok erősebb szálú fehéritetlen pamutból 1 drb 70, 80, 90 1, 1.10.
Flanel újjak vagy nadragok 1 drb 2, 2.50, 3, 3.50, 4, 5.

Unger F. V. fia, Deák-utca 5.
Fennáll 1835 óta.
Teljes tartalmu árjegyzékek kívánatra bérmentve küldetnek.

ÁTS és TÁRSAI
Budapest, szervita-tér 6. sz.

ajánlják egyszerű és dusan berendezett női divat és kész ruha-raktárukat a legelőbb árak mellett a nagyerdemű közönségnek.

Purgleitner's Kalksyrop.

Al-vilsvavas mész-szörp.
Egy üveg ára 1 frt osztr. ért.

Spaca (u. p. Nagyszombat) 1873. decz. 21.
Kis-Komárom, 1874. márc. 7.
Milyen t. uram! Miatán az Ön mész-szörpje már rövid használat után is mellbeteg nővéremnek jelentékeny könnyebbséget hozott, és más szenvedők is kísérletet akarnak ezzel tenni, kérem Önt, nekem ismét 10 üveg mész-szörpöt küldeni, stb. stb.
Papp Károly, plebános.

Fő-raktár: Török József gyógyszerárában Budapest.

Aradon: Tócsné, Brassón: Kilian J. gyógyszer, Dushois: Jánosnál, Debreczen: dr. Rothsneek gyógyszer, Kalocsán: Horváth gyógyszer, Kassán: Novally A.-nál, Nyitra: Kovács, Pozsonyban: Soltz, gyógyszer, Szegeden: Weiglein, Temesvárt: Pecher gyógyszer, Jánasz, Varasdon: dr. Hatton gyógyszer, Zágrábban: Mitlbach.

Minden háztartásban nélkülözhetlen egy jó **takarék-tűzhely!**

A tisztelt közönség kiváló figyelmébe ajánlom e célból gyáramat és raktáramat, mely ilyeneket asztal és más alakban, valamint mindennemű kályhák és egyéb e szakba vágó tárgyakat a legelőbb árak és elismert legjobb szerkezetek mellett dús választékban tartalmaz.

Megrendelések pontosan teljesítettek.

Brucky József, lakatos-árú és tűzszerműtő-gyáros Budapestben, IV. ker. (belsőváros) halter 4. sz.
Eladás nagyban és kicsinyben.
Illusztrált árjegyzékek ingyen küldetnek.

A mentő-keze
Berlin, Wilhelmstrasse 126 járók.
1200 forintos terno
Kital. nekem nyújtott, engem nyomonkövető ideiglenes szobor, a szoborok ideiglenes szoborok.

Dr. Jünger felolvasásából a nyír-balzsam hasznáról a bőr ápolása és szépítésére.

Dr. Jünger előadásában, a bőr ápolása- és szépítésére szolgáló eszközökről, a következőképen nyilatkozik: „A szép bőr a belső fizikai embernek külső megjelenése, és ha az friss, tisztességes, akkor különösen a nőknél, a szépség fényét emeli. A nyír-balzsam, amint a legújabb időben tett gyakorlati tapasztalatok megintalották, egy a természetből magától nyújtott szer, melynek annyira megbízható hatása fűszeres és égeny-olajos alap-anyagából magyarázható ki. Miatán a tisztán nővényi anyag ép oly könnyen, mint a glicerin, a pórusok által beszívja, a fő-édényeket fokozottabb tevékenységre készteti, egyidőre a fűszeres anyag, a bőr közb. állapotba helyezi, hogy a tulajdonképeni élítő elemet a legelőbb magába felvesze, miáltal a lassanként képződő színezet szerek között a nyír-balzsam előnyét érdemel, és ezen időtlen számos tapasztalatot kiválóan meggyőzően igazolja. A nyír-balzsam több kiserlet megtevésére szolgált fel mindenki, hogy ez a nyír-balzsam minden darab csomagolásáért 10 kr. Egy korsó ára, használati utasítással 1 frt 50 kr. Postai küldésnél minden darab csomagolásáért 10 kr. Raktár: Budapestben Török József, gyógyszerárának király-utca 7. sz. - Pozsonyban Pisztorj gyógyszer, Mihály-kapu.

45-dik szám. ELŐFIZETÉSI FÜLTÉTELEK: a Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságok együtt: Egész évre 12 ft., félévre 6 ft. Csupán a Vasárnapi Ujság: Egész évre 8 ft., félévre 4 ft. Csupán a Politikai Ujdonságok: Egész évre 6 ft., félévre 3 ft. **XXII. évfolyam.**

HIRDETÉSEK DÍJA: Egy hatszor használt petit sor, vagy annak helye egyszeri igtatásnál 15 krajczár; többszöri igtatásnál 10 krajczár. Bélyegdíj külön minden igtatás után 30 krajczár. Kiadó-hivatalunk számára hirdetőnyeket elfogad Bécsben: Haasenstein és Vogler Wallfischgasse Nr. 10, Mosse R. Seilerstätte Nr. 2 és Oppelik A. Wollzeile Nr. 22.

HORN EDE.
1825—1875.

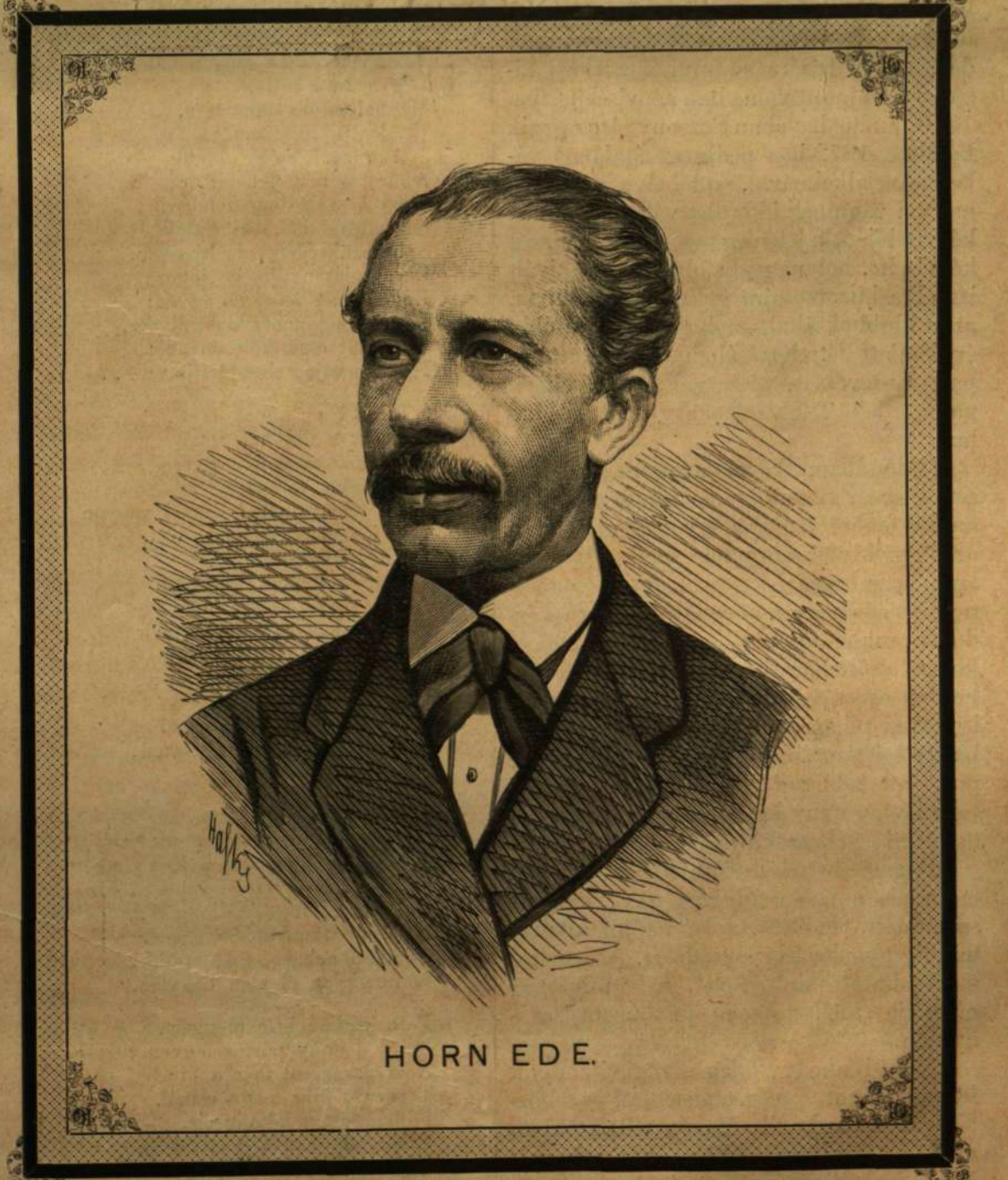
A vesztésekből nem fogyunk ki; egymás után dőlnek ki jelesaink a munka mellől. A földmivelés, ipar és kereskedelmi miniszterium alig vonta be a gyászlobogót, mely Bartal Györgynek, a volt miniszternek halálát jelentette, már is kénytelen volt a halál jelvényét újra elővenni, hogy a mostani államtitkár, Horn Ede gyászos kimúltában szenvedett vesztésének kifejezést adjon.

Horn Ede november 2-án, délután egy negyed hatkor, három heti szenvedés után költözött el, mikor még alig töltötte be ötvenedik évét, s mikor éppen legkedvezőbb alkalmá lett volna tehetségeit igazolni, szolgálatait hazájának szentelni.

A köztgyekek vesztését nehéz mérlegelni éppen akkor, midőn az elhunyt úgyszólván feladatának kezdeténél dől ki a küzdők sorából, de hogy a most küszöbön levő nagy állami kérdések közül éppen a legfontosabbiknak megoldása rá volt bízva, s azt már hivatalos állásánál fogva is tőle várták: annyi kétségtelen.

szerepeltek pártja megállapodásai mellett. De a volt balközép akkor is méltányolta tanulmányokon épült alapos meggyőződéseit, s még külön vélemények alkalmával sem kételkedett politikai megbízhatóságában annak, a ki már a forradalom előtt és alatt igazolta hazája iránti hűségét és szeretetét, s később az alkotmányos korszak beálltával ismét kész volt elhagyni nagy küzdelmek árán elért kedvező helyzetét a külföldön, hogy itthon, mint az ellenzék tagja, meglehetősen kilátástalanul, ismét csak küzdelmekhez fogjon.

„Horn Ede — írja róla barátja, Jókai Mór — európai hírt ember volt, mint író, mint szakutódos s tehetségei mindig a szabadság ügyének, hazánk ügyének voltak szentelve. Tehetségeiért elérte őt az elis-

Simonyi Lajos báró a vámkérdés megoldását tartotta főként szem előtt, midőn Horn Edét felhívta, hogy miniszteriumában az államtitkárságot fogadja el. Nemzetgazdasági tanulmányai, pénzügyi és kereskedelmi ismeretei már külföldi tartózkodása alatt elismerést szereztek neki, legkivált a francia irodalomban. Ezt itthon irt munkálatai is igazolták, s kivált utolsó nagyobb műve („Közgazdasági helyzetünk” című tanulmány) pénzügyi és nemzetgazdasági viszonyainknak oly részletes és beható ismertetése és bírálata, hogy a fuzió által alakult szabadelvű párt új kormánya bajosan is választhatott volna mást az ellenzék köréből éppen e kérdések gyakorlati intézésére, midőn a rendszerváltozást az egyénekben is ki akarta tüntetni. Elméleti tanulmányok tekintetében a volt ellenzék köréből senki sem mérkőzhetett vele a nemzetgazdaság és a pénzügyi terén, s Ghyeczy Kálmán után a képviselőházban korábban is legtöbb súlyt helyezett mind a Deák-párt, mind a balközép Horn ily tárgyú beszédeire. A korábbi ellenzék vasmarku pártfegyelmé daczárá is ezen kérdésekben mindenkor megtartotta függetlenségét beszédei nem ritkán „separatum votum” gyanánt

merés jutalma — külföldön; Párisban nyilvános tanári állomást és biztos otthont szerzett. Mikor e hazának szüksége lett az ő szaktudományára, ott hagyta külföldön nyert állomását, házat, és haza jött velünk egy sorban küzdeni.*

Jókai hívására jött haza s itthon meg lehetős kedvezőtlenül fogadták. Korábbi pályáját, irodalmi működésében Magyarország tetszolgálatait, nemzetgazdasági munkáit kevesen ismerték. Hányadik ember tudta nálunk azt, hogy Brockhaus ropantul elterjedt ismeretében a Magyarországra vonatkozó cikkek nagy része azért van elszentven nélkül és jóakarattal írva, mert Horn Ede dolgozta! A névtelenül megjelent röpiratok, cikkek mind csak a hazai ügynek törekedtek használni, de szerzőjük hírét-nevét, kivált a hazában, legkevésbé terjesztették. A „Bankszabadságról“ írt jeles könyve is csak később jelent meg magyar fordításban. Horn Ede, egy látszik, egész hazájátig keveset bizott Ausztriában s így a kiegyezés lehetőségében is. Beletörődött már abba a gondolatba, hogy Franciaországban marad, mint francia állampolgár, s már gyermekei nem is tanultak magyarul s maga is mind gyakorlatlanabb lett a magyar beszédében és írásban. Valóban, midőn hazatért, a közönség legnagyobb része csak annyit látott benne, hogy magyarul nem tud, s mint az ellenzéki „Neuer freier Lloyd“ szerkesztője, egygyel szaporítja a fővárosi német napilapok számát s ez által hazafias törekvésében árt a nemzetnek.

Nem is volt Magyarországon senki, a ki alapos politikai s nálunk szokatlan kiterjedést nemzetgazdasági tanulmányok daczára oly későre s annyi küzdelmes kísérlet után jutott volna be a képviselőházba. 1870. június havában Pozsonyváros egyik kerülete, 1872-ben pedig az általános választások alkalmával, szülőhelye, a nyitrai megyei vágújhegyi kerület választotta meg képviselőjének, jelenleg pedig a Terézvárost képviselte, hol nagy befolyása volt kivált az izraelita hitsorsosaira politikai dolgokban, azon klubok által, melyeknek az utóbbi évek alatt létrehozásában és fenntartásában oly tevékeny része volt, s melyekben nagy érdekű felolvasásokat és előadásokat tartott.

Midőn államtitkárrá kineveztetett: ismertettük egész élete folyamát; most még csak annyit említünk meg, hogy új állomásában, az ő rendkívüli szorgalma mellett s megelégedő buzgalommal fogott hivatalos teendőinek intézéséhez s a megoldásra váró kérdések tanulmányozásához. Már hivataloskodása első néhány hónapja alatt hanyatlani kezdett egészsége, de azért fáradságot nem ismerve, pihenést nem kérve vett részt a bizottsági tárgyalásokban s az utóbbi hónapok alatt többször járt Bécsben, hogy az osztrák kormány képviselőivel a vámtarifa ügyében értekezzen.

Három héttel ezelőtt kellett ágyban maradnia s azóta folyvást nagy kínokat szenvedett, de élete utolsó napját kivéve, mindig remélte felgyógyulását. A remény megcsalta őt, mint az élet, mely folytonos munkája mellett sem jutalmazta arányosan.

Családja kedvezőtlen anyagi viszonyok között maradt, s még temetéséről is a közrészvét gondoskodik. Magán vállalatokban nem volt szerencsés, a közpályán nem volt önző. Szolgáljon ez jellemzésére.

Az elhunyásban szenvedett veszteséget érzik hitsorsosai, kiknek büszkesége; érzik a kormány, melynek egyik támasza; érzik a képviselőház, melynek egyik szaktudósa; s érzik a haza, melynek egyik hí fia volt. Temetését, folyó hó 7-ikén, vasárnap, a „Chevra Kadisa“ (izraelita temetkezési egyesület) fogja rendezni, mely alkalommal a képviselőház részéről Jókai Mór tart emlékbeszédet.

A főváros közönsége, Budapest legnagyobb választókerületének képviselőjét, mint előre látható, óriási kísérettel fogja az örök nyugalom helyére kísélni.

Mátyás király tréfája.

Mátyás király dühbe van,
Nincsen napja, éje;
Futár hírnök jó, rohan,
De nincs szerencséje:
Intik Mátyást untalan,
A pártütést félje,
Mert kit le nem győz a jog,
Ujlakyn a kard se fog,
S a sok főúr vele tart, —
Kímélni kell a magyart.

„Lánosz adta! — a király
Rabszolgájuk lenne?“
János érsek sirva áll:
„Nincs tagadás benne.
De a török, arra délre,
Csécsemöket hány karddélre;
Eszakon a cseh bitang
Gyilkol, rabol, gyujtogat;
Még csak az kell, hogy magyarral
Ölekezünk véres karral,
Azután már több se kell:
Önmagunkat veszítjük el.“

Mátyás király felsohajt,
Dühét búnak adja:
„Szégyen váltsa meg a bajt,
Legyek áldozatja!
Meggallgatom csöndesen,
Ujlaky ur mit izen.“
„Azt izeni, hogy felette
Akaratos nem lehetsz te,
Mert ő szabadon cselekszik,
Szót fogad ha neki tetszik.
S ha szükség van rá ókor,
Instanciát nyujts be jókor;
Engedelmes lesz, ha rá ér:
Mátyás király elé megyek,
Hatalmát csak kölcsön adja,
Ha választja, elcsaphatja.“

S Ujlaky ur búnak ered,
Meggalt a diákja.
Kedves okos volt a gyerek,
Párját nem találja.
„Ej! dehogy nem! kéznél vagyok
Egy jövény, illő nagyon!
Az is iródiák-fajta,
De sok ur mód van rajta.
Ajkán csak terem a nóta,
S olyan kedves, hogy mióta
Itt a várbán megemézték,
Meggolondult a fehér nép;
A férfi is ugy szereti,
Hogy lány helyett ölegeti.
Tudom, ha egy napig látod,
Elfelejtet volt diákok.“

„Mi a neved édes fiam?“
„Mátyás diák drága uram.“
„Mért nem szolgálts a királynak?“
„Azért, mert szegényebb nálad.
Neked szót fogad mindenki,
Neki meg nem hódol senki!“
„Tetszel nekem, fölfogadlak,
Holtomiglan el nem hagylak.“

És a várbán híre megyen,
Hogy Ujlaky pártos legyen.
Nem parancsol már a király,
Törvényt kiki maga csinál.
Fölbomlott a köteleesség,
Szabadság van s egyenlőség.
A diákok rendre áldják,
Profétának kikiáltják, —

A sok hordót csapra ütök,
Faluszerte körülülök:
Hogy ha nem ur a király se,
Nem parancsol az isten se!

„Hej diákok, édes fiam,
A vadászat napja itt van!
Kél a nap már, s a cselédség
Most se kelt föl, — minő vétség?“
„Nem kelt föl, mert le se feküdt,
Félek nem fogsz birni velük.
Néped, csupa gaz lökötő,
Iszik mint a kefekötő.
S azt ordítja a boránál:
Mért legyen jobb az uránál?
Es ha szabad nyíltan neked
Meggvetni a felsőséget,
Bolond volna a te néped,
Ha nem utánozna téged.“

„Tyhü! kinczhordta! — egymás után
Verje vasra a kapitány!“
„A kapitány azt izeni,
Neki nem parancsol senki,
Mert ő szabadon cselekszik,
Szót fogad, ha neki tetszik.“
„Ejnye bitang hitvány féreg!
Jaj! megesz a dühös méreg!
Veszsen minden hűség-hagyott!
Szólítsd hamar a várnagyot.“
„Azt izeni a várnagyod,
Mama jobb ha békén hagyod.
De ha szükség lesz rá ókor,
Instanciát nyujts be jókor.“
„Küldd hamar a porkolábot!“
„Azt izeni porkolábot,
Engedelmes lesz ha rá ér,
Mert a nép nincs az uré!“
„Hát az a sok bitang cseléd,
Jobbágy, csatlós, pór-csécselek?“
„Együtt iszik, együtt mulat,
Mert ha nem ur a király se,
Nem parancsol az isten se.“

Ujlaky ur fölsohajt,
Dühét búnak adja:
„En okoztam ezt a bajt,
Vagyok áldozatja.
Törvényt szegtem fölfelé,
Példát adtam lefelé.
Düh, erőszak itt nem használ,
Kár időzni a panasznál.
Ki javulást követel,
A jót magán kezdje el:
S ki mit nem kíván magának,
Ne tegye azt másnak. —
Nyergelj fiam paripát,
Jóvá teszem a hibát,
Mátyás király elé megyek,
Magam ellen panaszt teszek,
Meggálom büszkeségem,
És ha nem bocsát meg nekem,
Bezárasson, megölessen,
Elhordozom türelmesen.“

„Nem nyergelek paripát,
Jóvá tetted a hibát!
Előttem áll Mátyás király,
Békülésre jobbot kínál.
Visszaadja büszkeséged,
Szívöb megbocsátott nekéd:
S ha szeretted diákokat,
Szeresd eztán királyodat!“

lfj. Ábrányi Kornél.

Az ördögmoesár.

(Folytatás.)

József a rövidebb utat választotta az erdőn keresztül. De még mielőtt elérte volna az erdőt, eltévedt az ösvényt, a nélkül, hogy észrevette volna. Így történt, hogy rossz helyen vágott a fák közé s benn az erdőben egészen elvesztette a tájékozást. Ahoz járult, hogy erős köd ereszkedett a vidékre, melyen keresztül a hold csálóka fényben tüntette fel a tárgyakat. Ingoványos, moesáros helyre jutott, melybe a szürke majd csillogó, majd térdig merült alá. Végre sok vergődés után jártabb csapásra jutott s annak végén látta csak,

hogy eltévedett. Sik legelő terület el előtte, melyet azelőtt nem látott soha, fehér köddel borítva, mintha hólepel takarná. Sehoh se ház, se élő lény. Visszafordult tehát az erdőbe. De a köd egyre sűrűbb lett s eltakarta a holdvilágot. Ujra belevergődött a moesáros cserjébe s a szürke kezdte a szolgálatot felmondani. A mellett a gallyak majd leverték őket a lóról. József és Juliska aggódni kezdett a helyzet fölött. Petike ott aludt esendesen atyja ölében, mint egy kis angyal.

— Meg vagyunk babonázva tisztára, — mondá József, — mert hisz ez az erdő nem akkora, hogy józan ember eltevedhessen benne, sime mi már két órája bolygunk benne ide s tova s nem tudunk kijutni belőle.

— Szálljunk le, Józsi bácsi, — mondá Juliska, — majd én viszem Petikét, míg kend a szürkét vezet. Majd odább a tisztáson talán jobban látunk.

Leszálltak; de ez csak arra volt jó, hogy le ne sodorja őket a nyeregből valami fága. A köd oda látszott tapadva a nyirkos földhöz, abban tapogatóztak odább. Nemsokára úgy kimerültek, hogy alig bírtak odább vándorolni. Végre egy emelkedettebb dombon néhány tölgyet láttak s azalatt elég száraznak látszott a talaj, hogy megpihenhessenek. Juliskáról omlott az izzadság, de nem törődött vele, csak az alvó Petikét takargatta. Végre leült s puha ágyat egyengetett neki az ölében, míg József fához kötötte a szürkét, s miután a nyereg lepattant róla, megvadulva belerohant a sűrűbe, mintha megakarna mutatni, hogy merre van haza?

— Most már aztán szépen vagyunk — mondá József lihegve, miután hiába kísérte meg elfogni az elszabadult lovat. — Most már az se használ, ha megjeljük az igazi utat, mert a rét, melyen keresztül kellene mennünk, bizonynyal viz alatt áll. Be kell hát várunk, míg a köd eloszlik. Két óránál csak nem tart tán tovább. Ha majd látni fogunk, csak találunk valahol egy kunyhót, melybe betérhessünk. Most azonban a továbbmenésről szó sem lehet. Itt előttünk valami tó, vagy láp, vagy más ördögösség terül el, s hogy mögöttünk mi van? azt annyira se tudom, mint azt, hogy mely felől jöttünk be az erdőbe.

— Nos hát akkor telepedjünk le itt, — mondá Juliska. — Az esőt feltartják a lombok, a hideg ellen meg rakhatsz tüzet.

— Csakhogy a tűzi számszámomat magával vitte az az átkozott dög, — válaszolt József, — ott volt a nyeregkapában.

— Dehogy vitte — veté ellen Juliska, — hisz ott fekszik a nyereg, a szűr, meg a zsák is a fa alatt. A szürké elszakította a hevedert s minden lemaradt róla.

— Igazad van, csakugyan itt van, — mondá József, fölszedve a lemaradt holmit. — Nos hát akkor rakjunk tüzet és melegedjünk.

— Egyszeribe — felelt Juliska — de elébb adja kend ide azt a nyeret.

— Minek az neked? — Meglátja azonban, — válaszolt a lány s azzal felfordította a nyeret, kendőjét több rétt összehajtva, rátakarta s bele tette az alvó Petikét. Még egy kicsit elegyengette a feje alját s kész volt a legpompásabb böleső.

— Ejnye hugám, — esodálkozék József, — de jól is értesz hozzá.

— Nem boszorkányság. Hanem most már izibe rakjunk tüzet.

Kis vártatva ott lobogott a tűz, előbb piros, majd kékes sárga lángokban, mindig feljebb csapva a tölgyfa-lombokból álló ernyő felé. Lassanként hátra szorult a köd s szárazon maradt a hely tíz lábnyi kerületben a tűz körül.

— Most már hát el volnánk látva ezzel is, — mondá Juliska, — száritkozhatunk, akár a gróf a kandalló mellett.

— De jó kedved van, hugám, — enyelgett József, — mondjad csak, van neked valamikor rossz kedved?

— Soh' sincs nekem — felelt a leány — mi hasznom lenne belőle?

— Bizony nincs abból haszon, az igaz; de hát te nem vagy kis hugom, a szerencse gyermeke, ugy tudom.

— Az igaz, sokat kellett szenvednem szegény édes anyámmal. De tudja a jó Isten, soha se vesztettem el a bátorságomat.

— No azt én se vesztésem ám — mondá József, — mert a munka vigasztal, dolgozni pedig tudok. De ha szegény boldogult feleségemre gondolok, —

— Az már igaz. — felelt Juliska egészen elkomolyodva — én is megsirattam nagyon, angyali jó teremtés volt szegény. De ne beszéljünk arról, ha azt nem akarja kend, hogy sirjunk.

— Annyi bizonyos, Juliskám, hogy téged igen szerettem, s nagyra becsülte édes anyádat. No de ne sirj hát, lásd én nem akarok sirni.

— S mégis sir kend, Józsi bácsi. No ne titkolja, nem szegényen.

— Neked nagyon jó szived van Juliska. De hát jöjj közelebb mellém, ott megfűzhatol. Ugy. Aztán, tudjisten, mintha éhséget is éreznék. Te nem vagy éhes?

— Én? dehogy? megszoktam én már türes gyomorral menni alunni; nem ujság az nekem.

— De már szó ide, szó oda, én bizony ehetném, a fejem is kóvályog bele.

— No ha már annyira éhes kend, — felelt Juliska, fűgén felugorva a tűz mellől, — hát arról is tehetünk. Előbb mondá kend, hogy foglyokat visz a jövődombeli apósának ajándékba, nos hát abból megkoppasztunk egyet, aztán itt a tűz, megsütjük.

— Oh te kis boszorka! hisz nyársunk sincs.

— Meglátszik kenden, hogy soh' se volt szegény ember. Lásza, meglehet azt sütni két kő között is.

— Ejnye eszem azt az okos zúzadát, tán egy ital bort is tudnál teremteni, mi?

— Tudok biz én, ha szépen megkér kend. No, hát azt se tudja már, hogy a Betekintsben két iteze bort fizetett kend, aztán csak egyet itunk meg. Hát biz én a másikat bedugtam a kosaramba. Gondoltam, hogy jó lehet még az. Itt van ni.

— No hallod, Juliska, a ki téged elvesz, áldhatja ám a jó Istent, tudod-e te azt?

— Ne beszéljen ilyeneket Józsi bácsi. Inkább lásson kend a vacsorához. A fogoly mindjárt megstil, aztán kenyér helyett jó lesz az a pár gesztenye, a mit utközben szedegettem.

— Hisz ez pompás! No hát fogjunk neki, először is iszom az egészségre s kívánok neked egy olyan férjet, olyat, a minőt csak magad kívánhatsz magadnak. Mondd csak, minőt szeretnél?

— Nem gondoltam én még arra, Józsi bácsi.

— Nem-e? soha sem? — kérde József, ki már akkor igazi jó étvágygyal látott neki az étkezésnek, kivágyva a legjobb falatokat s átnyujtva Juliskának. Az azonban nem fogadta el, beérte a stilt gesztenyével. — Hiszen már abban a korban vagy, a hol a lányok gondolni szoktak az effélére.

— Lehet, csak hogy én szegény leány vagyok.

— Hát ha én kiházásitanálak?

— Kend? ugyan mit szólna ahhoz a világ?

— Hát mit szólhatna? Én sokkal idősebb vagyok, semhogy elvehetnék, nem gondolhatnák tehát, hogy én . . . hogy te . . .

— Ni, a kis Petike fölébredt — mondá a leány hirtelen, pedig nem ébredt biz az, csak a másik oldalára fordult, s aztán aludt tovább esendesen.

— Hej de gondot is viselsz rá, Juliskám, mintha csak az édes anyja volnál.

— Ne féljen kend, majd lesz neki anyja, a ki gondot viseljen rá.

— Ugyan hadd el, — boszankodék József, — én nem is tudom, hogy keveredtem ebbe a dologba. Mit csináljak én azzal az asszonygyal, a kit nem is ismerek? — Olyan hangosan mondta e szavakat, hogy a kis Peti csakugyan felébredt s nagy álmos szemekkel tekintett a tűzbe.

Juliska mindjárt mellette termett s oda rakta ölébe a jó fogoly-falatokat, a melyeket József neki szánt. A gyermek mohó étvágygyal esett neki, hogy öröm volt nézni. Aztán megint álmosodni kezdett. Egyszerre hirtelen összeszedte magát s szóló: — Imádkozni akarok az édes anyáért.

De most nem jut eszembe. Juliska néni segítsen.

— Igen, Petikém, segíték neked. Jöjj ide mellém, itt jó helyed lesz.

A gyermek letérdelt a Juliska ruhája szélére, összetette kis kezecskéit s elkezdte az imádságot nagy áhitattal, az eleit egész folyékonyan, majd mindig inkább akadózva, míg a végét már nem tudta más-ként, mint hogy szóról szóra utána mondta Juliskának. A végét nem lehetett megtanulnia, mert ott már mindig elnyomta az álom. Most is az történt vele. Kis szőke feje lekonyult, kezei lehanvatlottak az ölébe. A tűz fényénél csordultig telt szívevel nézett József a kis elálmosodott angyalra, a mint az lassan a Juliska keblére borult, ki szinte elmerengett a szép gyermekben s esendesen folytatta az imádságot, melyet ketten kezdtek, egymaga.

József nagyon meg volt hatva. Hiába keresett szavakat, hogy megköszönje Juliskának ezt a jószágot. Lassan oda borult a gyermek fölé s esendesen kezdte csókolni annak derült homlokát.

— Ne csókolja kend olyan nagyon, mert fölébred — mondá Juliska, szelíden félre tolva a József fejét — most már lefektetjük, hadd álmodják a kis angyal a többi angyalokkal.

Juliska lefektette a nyeregbe a gyermeket, ki még egyszer felnyitotta szemét s félig alva, félig ébren nézett a föléje boruló lombozatra, s esendesen mondá:

— Édes apám, ha megint lesz édes anyám: Juliska legyen az.

Ezzel behunyta szemét s elaludt.

(Folyt. követe.)

Japán hajdan és most.

VII.

Piaczi és utcai élet Yeddóban.

A Yamaszta nevű vásártér, Yeddó északi részében, méltán tekinthető a japáni főváros „Elysei mezőinek“, (Champs Elysées). Leirhatatlan az az élénk sűrűség-forgás, mely ott a nap minden szakában végbe megy. A makadamizált

ki van fejlődve és e tekintetben tarkább képet kívánni sem lehetne, mint a milyen a Yamaszta-piaczon kínálkozik. Mily festői és tarka látványt nyújtanak a színes képekkel és ökölnyi betűkkel bemázolt czégtáblák és bolt czimerek! Már a patkányméreg-árus környezete kissé visszataszítóbb, mert körülte és mellette 10—12 különböző állat hullája hever, a melyek „csalhatatlan szere“ hatásának nem annyira „fényes“, mint egy kissé „büzös“ bizonyítékai; rutul fol vannak

hogy az a medveháj, melyet ő tengeri csigahéjban, vagy fénymázos papírskatulyában árul, nem valódi medveháj? A japániak a medvehajat biztos szernek tartják a bőrbetegségek ellen; de hogy azok a békabőrök, melyek a Yamaszta-piaczon százával vannak kiállítva, mire valók, azt még Humbert sem tudja, kinek könyvéből e nagyszerű vásártér leírását átvettük. Van ott a többek közt pár okos ember, a ki jövődőt is tud mondani; az előtte álló emelvényen csinos

JAPÁN. — A Yamaszta vásártér Yeddóban.

JAPÁN. — Mellék-utca Yeddóban.

utakat vízfordók öntözgetik; egy-egy majom-tánczoltató, vagy bábukát és mesterségesen készült lepkéket áruló vándor komédiás körül vidám gyermekek csoportja képez lármás kört, s miután itt jól kibámulták magukat, egy khinai tüzművész körül sorakoznak újabb csoporttá. A széles gyalog sétány mellett kétfelől magas juharfák emelkednek, a melyeknek árnyában elképzelhetetlenül sokféle piaci árusok ütöttek tanyát. Az utcai ipar Japánban bámulatosan

puffadva és a kinek házat a patkányok „egyiptomi csapása“ látogatta meg, csak épen azt a kipróbált szert kell megvennie, hogy ártalmas vendégeitől megszabaduljon. A patkányirtó mellett egy férfi áll, ki annyira beburkolózott bundájába, mintha tél közepe lenne; pedig hát azzal a bundával csak reklámot csinál medvebőreinek, valamint ama medvefővel és medvetalpakkal is, melyeket a bámulóknak mindegyre mutogat. Ily embernél ki merné kétségbe vonni,

kis szarvas ördögöske hajlong bitor köpenyben s jó pénzért jövődőt mond mindenkinek. Azonban e „jövődő mondást“ nem kell azó szerint vennünk, mert a „mondás“ ugy történik, hogy az ördög kis kalapácsával egy érzélapot ütöget s a „bölc“ komédiás abból magyarázza ki a jövődőt.

A panorámát Japánban is jól ismerik már; a bonczok (papok) elől, kik büntetlenül játszanak a tüzzel s baltenyerükön apró tűzijátékokat

robbantanak el, a félénk közönség esze nélkül igyekszik felre térni; azokat, kik görögdinnye-szeleteket árulnak, mindig nagy csoportok veszik körül, ugyszintén azokat is, a kik az utcán és piacon ilatosan párolgó theat mérnek. Amoda tovább meg egy elelmes házaló pipákat és dohánnyal telt zacskókat árul; kanócz is van kezében, a melylyel bárki meggyujthatja pipá-

hoz bármelyik japáni ember, a mihez meg mi nem értünk olyan jól.

Minél jobban közeledik a sétáló a Yamaszta-piaczhoz, annál nagyobb a tolongás, zaj és láрма. A gyalog ösvények hosszában számtalan „repülő bódé“, azaz négy bambuszkaróra föllállított, gyékényszőnyeggel bevont s bármikor fölszedhető és tovaszállítható sátor látható. De vannak olyan

magának világegyetemünk titokszerű birodalmába. A vándor könyvkereskedő a mi ponyván áruló vásári könyvárusaink japáni kiadása. Japánban is megvannak a maga Bucszanszky-fajta irodalmi termékei, s az ottani ponyva-könyvárus éktelen orrhangon dicsérgeti a japáni Rózsá Sándorok legutóbbi hőstetteinek borzalmas leírásait versben és prózában. De a japáni

KÖSZÁLI KECSKE.

ját: nem kerül semmibe. A mi gyufáink nem valók Japánban, mert az ottani nedves levegőn hamar elromlanak. Minden házban éjjel-nappal színes égetnek valami érez serpenyőben. Aczél, kova és tapló segélyével nem tudnak tüzet gyujtani: ez a mesterség ismeretlen Japánban; de két különböző nemű száraz fadarab gyors összedörzsölése által annál biztosabban jut tűz-

büvészek és művészek is, a kik egészen a szabad ég alatt folytatják mesterségüket; ilyen például a vásári csillagász és a vándor könyvkereskedő. Az előbbi a csillagrendszert magyarázgatja — „szerfőlött népszerűen“ — bámuló közönségének és dicsérei szörnyen távcsövei erejét, melyeknek segélyével — természetesen illő honoráriumért — bárki bepillantást szerezhet

vándor könyvkereskedő legalább tisztességesebb irodalmi termékeket is árul. Yeddó sajtója többnyire a nevezetesebb városi újdonságokat is közre bocsátja, képpel vagy képtelenül, s azonkívül tudósítást hoz a nyugoti országokban történt fontosabb eseményekről is. Humbert igen sok efféle „ebben az esztendőben ayomatott“ rémletes históriát szedett össze; azok közül

— Az akol szobájában.
— Egyedül?
— Egyedül.
— Majd visszajönek! Visszajönek! Védjék magukat! — Azzal kimerülten összerogyott.
— Spilett, — szólt a mérnök — minden perczen megtámadhatnak. Hozzátok be a kocsit az akol udvarára; aztán torlaszoltjátok el a kaput belülről. Védelmi állásba kell tennünk magunkat.

Spilett, Pencroff és Nab siettek teljesíteni a mérnök rendelkezését. Nem volt veszteni való idő. Az Ayrton szavaiból úgy látszott, hogy a rablók redesen ide térnek vissza éjszakára. Talán már közel vannak, talán már a kocsit el is foglalták...

Cyrus Harberttel maradv, mindketten kiléptek a szobából, hogy a küszöbről figyelemmel kísérhessék a mi künn történik.

E perczen elöntötte az erdő szélét s az akol udvarát. Ez udvar, a deszka kerítéssel körülveve, oly

Emberek követték a két állatot s nyomukon a kis patak partjához értek, mely nagy fákól árnyalva, futott át az akol tágas udvarán. S ott, a teljes holdvilágban, mit láttak? Öt holttestet, a fűben elterülve.
A fegyverek voltak, kik négy hónappal ezelőtt, a kalózhajó romlását megelőzve, a Lincoln-szigetre kiszállottak volt!

Mi történt? Ki ölte meg a rablókat? Ayrton? De ő, néhány perce még, visszatértől remegett.

Azonban ő csaknem beszámíthatatlan állapotban látszott lenni. A néhány szaggatott szó után, melyet kimondott, ismét mély, dermedt álomba esett vissza, melyből alig verték föl.

Be kellett tehát várn, míg magához tér s oly állapotban lesz, hogy a történetéről felvilágosítást adhasson. Bár nem volt valószínű, hogy a rablók halálának okáról tudhasson valamit. De legalább azt megtudják tőle, a mi vele történt.

A legnagyobb bizonytalanságban töltötték az éjt.

(Folyt. követe.)

„Hol vagyok?“ kérdő.

Öt holttest, a fűben elterülve.

A REJTELMEZ SZIGET.

Egyveleg.

/. Lövész-hal. Jáva szigetén igen sajtáságos halfaj él, melyet a bensülöttek „diszhalu“ nagyban tenyésztnek. A viztartóban, melyben ily halak élnek, pálczát helyeznek el függélyesen, úgy hogy a vége pár hüvelyknyire kiérjen a vízből s a pálcza végére legyen vagy más próbó fajta bogarat tesznek. A hal körül-úszva a pálczát, jól szemügyre veszi szákmányát, megmérni a köztől levő távolságot s ekkor kiemelkedve küssé a vízből, nagy hirtelenséggel néhány vízcsépettel lövel a bogár felé s csak igen ritkán történik, hogy azt el nem találja. A vízcsépek a bogarat természetesen „lelővik“ a bot végéről a vízbe, s az ügyes lövésznek szákmányul esik. A lövész-hal világos sárga színű, fekete foltokkal s körülbelül 10 hüvelyk hosszú.

/. Levélstatistika. Egy angol hirlap szerint az egész világon a svájcziai a legszorgalmasabb levélrók, mert ott minden lakó 23 levél jut évenként; aztán következik Angolország fejenként 20 $\frac{1}{2}$ levéllel és az Egyesült-Államok 19 levéllel. A levélrók nemzetek közt a francziák a kilencedik helyet foglalják el. Különb Svájc a távgyörgnyök számával is túlhaladja Angolországot, mert ott minden 100 lélekre 81 sürgöny, Angolországban pedig csak 54 esik évenként.

/. Békakereskedés. Az üzlet e különös neme nagyon

jövedelmező lehet az Egyesült-Államokban, ha hitel adhatunk a „Troy-Pres“ című ottani lapnak. Ez ugyanis azt írja, hogy egyetlen ember Troy közelében egy hónap alatt 1600 font békát szedett össze és küldött Uj Yorkba, hol azért 900 forintot kapott s pár héttel ezelőtt ugyancsak ő egyetlen hét alatt 500 font békát fogdosott össze.

— A vasutvonalok hosszúsága az egyes országokban a következő: Angolországban 25,000, Németországban 22,000, Franciaországban 18,000, Oroszországban 15,000, Ausztria-Magyarországban 13,000, Olaszországban 7000, Spanyolország és Portugáliában 6500, Belgiumban 3100, Svédországban és Norvégiában 2500, Németalföldön 1700, Svájcban 1500, a török birodalomban Görögországgal együtt 1200 és Dániában 900 kilométer. Ha pedig a vasutak hosszát a lakosság számához viszonyítjuk, úgy egy millió lakosra Angolországban 800, Belgiumban 625, Németországban 530, Franciaországban 490, Ausztria-Magyarországban 350, Oroszországban 205, végül Törökországban 30 kilométernyi vaspálya esik.

— Ünnepegyi előkészületek Amerikában. Azon számos ünnepegyességek közt, melyekkel az amerikaiak függetlenségük százados évfordulóját megünnepelelni készülnek, egy nagyszerű expozíó is tervezett. Több szikla ugyanis Hallett-Point mellett, melyek a New-

Vendéglőinkről.

Fővárosi tárca.

II.

Sok nincs úgy, mint régen volt. Gözerével haladó korunkban a régi szabásu, patriarchális jellegű vendéglőnek, melyben olesó pénzért jól tartottak egyszerű, de izletes eledelkkel, s olyan borokkal, melyek nem láttak három-négyféle keresztvitzet, hovatovább kevesebb maradása van. At kell idomulnia és gyuródnia a nagyvárosias csin, komfort s elegancia sokoldalú igényeire, hovatovább a konyha jószágának, a borok tisztaságának s az étkező közönség érzényeinak. Hajdan „korcsmába“ jártál; tulipiros virágokkal tarkázott abroszal terített asztal mellett ültél; a parázs szemű korcsmárosné saját kezű főtétet etted, a ki egy-egy jobb falatot maga hozott a régi, kegyelt törzsvendégeknek; magának a gazdának fizetél, s borralvalót a legjobb akarattal csak az egyetlenegyszál pinczérnek adhattál, a ki jobbadára olyan régi butor volt a háznál, mint azok a kopott bőrszékek s nehéz, idomtalan tölgyfaasztalok, melyek legalább is két ivadékot láttak bendőt ömni és kvaterkázni.

Még nem vésztél ki egészen fővárosunkból az e fajta vendéglő, melyet ma már persze a mesterlegény sem hív többé „korcsmának“. Csak küllebb szorult a külvárosokba, ha ugyan meg nem vonja magát igénytelenül és nagy szerényen a belváros valamely járatanabb, félreeső utcájában, a hol alig akad rá az idegen. Hagyományos kezdetlegességén nem csiszolt és gyalt még a sok igényű nagyvárosiasság. Benne és rajta még minden a régi: az esőverte czéger; az ajtóra mázolt rengeteg sörös kancsó; a színehagyott ablakfüggöny; a dagadó karizmu „Scháni“ a kimérő asztal mögött; az uri vendégek füstbarnított belső szobája; a zsongó légyraj tolakodása; a zsiros ujjak nyomát viselő étlap; a gazdasszony sompolygó cziczája; az avult bársonysipkában sürgölődő vendéglős; s mindenekelött azok a polituros keretű régi kő-és fameszetek, melyek Nagy Napoleont, a milánói dómot, Sobri elfogatását, az ostrolenkai csatát, az 1838-diki árvizet, gróf Széchenyi Istvánt, Radeckzy tábornagyot, az állatok által temetőbe kísért vadászt, s még egyebet ábrázolnak, mit hogy is győznél elsorolni.

Még van hirmondója egy szerényebb igényű kor e régi szabásu vendéglőnek, ha mindjárt egy magyar Brillat-Savarin hamar elkészülne az itélettel, hogy konyhájuk nem olyan kifogástalan már, mint régen. „Inyencznek“ való étel persze sohasem került ki e vendéglők konyhájából, hanem azért ma is ellátogat oda a rántott és sült csibe, a liba és kappan, a rostélyos s a borjuszélet „műértő“ kedvelője. Egyebet aztán ne is igen rendeljess ott, mert keserűen megtalálnád banni. Vendéglős és vendéglősné megelégszenek a szük keretű dicsőséggel, hogy külböb libapcsenyét vagy rostélyost nem sütnék hetedhét utcán sem. Mindezzel a törzsvendég rég óta tisztában van. Ismeri a konyha valamennyi fény- és árnyoldalát, s soha sem rendel egyebet, mint a mire joggal lehet büszke gazdasszony és szakácsné.

Hanem utóvégre is nemcsak a „burger“ konyha e specialitásaival él az ember, melyek hozzá még csak nem is magyar nemzeti „különlegességek“. Egyszer-mászor megjárja a rántott-csirke-idenyben ellátogatnia, „kőfaragóhoz“, vagy a liba-és kacsa-saisonbana, „politikus szatócsoshoz“, hanem állandó vendégnek aligha lesz kedved fölcsapni olyan konyha mellé, melynek déli menü-jét végig eheti egy jó étvágyú és gyomru ember. Szerencsére, világhatárolt „restaurant“-jaink konyhái között. Könnyű rájuk találnod, ha még oly ismeretlen vagy is Budapesten. A nagy ablaklemezek mögül hivatagólag tekintenek rád a főflehér abroszok. Bent börtökösű, aranysegegyű könyvből tanulmányozod az étlapot, melynek „carte“ a neve. Az asztalon ragyog a só-és paprikatartó, borszóró és mustárcsésze britanicezüstje. Magas talpazatu esiszolt üveg-tányérról mosolyog eléd Keesemét borizó almája, Lombardia zamatos ősi barackja s a vacsi hegyeltők dús szemű szőlőgerezdje. Frakkos, kiborotvált állu pinczérök akasztják szögére kalapodat és felöltödet, s mérnek végig kicsinylő mosolylyal, ha borralvaló nem felel meg a helyiség rangjának. Diplomata arczu és modoru főpinczér

terjeszti eléd tárczájából kiszakított lapon a számlát, mely egy-egy étel élvezhetlensége mellett egyedülfekepeteg gastronomiai örömeid derült egén, ha ugyan nincsenek magasabb inyencz-igényeid.

Való ugyan, hogy elsőrendű fogadóink éttermeiben s nehány, a nyugoti konyha színvonalára emelkedni törekvő vendéglőkben megragadán eléggé jól lakmározhatol. Kifogástalanul azonban csak nagyon ritka helyen, s ott sem mindennap ehetel. Mindegyik konyhának megvan a maga Achilles-sarka, s valamennyinek van közös hibája. Emitt a sültet, amott a tésztások nem szoktak sikerülni. Itt a leves gyenge, ott egy beefsteak-et nem tudnak készíteni. Egyik helyen a hal nem szokott eléggé friss lenni, másutt nem tudják mi fán teremnek a pikáns mártások. Csekélység! mondja tán valaki, a ki boldog, akár-mivel teljék is meg tányéra, s nem törődik vele, bármitől hizzék is. De nem addig van! A vendég, ki mindent három-, négy-, sőt ötszörös áron fizet, mint a mennyibe a vendéglősnek tényleg kerül, joggal megkövetelheti, hogy kifogástalanul szolgálják ki, s a legjobb minőségben kapja meg azt, a miért busás pénzt fizet. Szabónknak viszaadjuk a megrendelt kabátot, ha fogyatkozást észlelünk rajta; könyvkereskedőnknek visszaküldjük a meghozatott művet, ha nem tiszta példány: miért ne tartunk hát igényt, hogy készpénzünkért mindent kitünő minőségben kapjunk a vendéglőstől, kezdve a levestől egész a sajtg és gyümölcsig, s a kenyértől a borig?

Nyugaton, a hol takarékos, számító — s nem bánom hát: mondjuk — kalmárszellemű emberek laknak, hamar bezárthatná éttermét az a vendéglős, ki magas árak daczára nem elégtenté ki közönségét. Mi azonban gentleman nemzet vagyunk. Erre mifelénk mintha azon nézet uralkodnék, hogy nem a vendéglős létezik a közönség kedvéért, hanem megfordítva. Valóban, kezdve a pusztai csárda gazdájától, a ki szép szóért s jó pénzért sem embeli meg vendégét harapni valóval, föl egészen a fővárosi vendéglősig, a ki hamisított bort, meleg sört s élvezhetlen eledelket táll közönsége elé: ezt a hasraesett nézetet találjuk gyakorlatilag keresztülvie. Másod-harmadrendű vendéglőkben nem ritkaság nyáron bűzös hust, kozmás fözeleket, ehetetlen halat s egész éven át olyan bort kapni, melyben aligha van csak egy csöpp szőlőnedv is. Ritka vendég veszi azonban komolyan e világszalást. Ha egy-egy aztán nagy nehezen rászánja magát, magához szólítani a főpinczért vagy a vendéglőst, körülbelül ekkép gomolyodik le a dolog.

„Uram, ennek a husnak szaga van, a bor pedig ihatatlan.“

„Ugyan hová gondol az ur? Ma reggel kaptam a közvágóhidról. Dehogyan van szaga. Olyan fris, mintha most metélték volna le a marháról. Aztán hogy ez a bor lenne ihatatlan?! Bocssáson meg, de ha ezt az italt rosálja uraságod, ugy nem tudja, mi a jó bor. Ó Felsőge asztalára sem lehetne külböb bort állítani. Csupa tűz és zamat.“

Nesze neked elégedetlen... S van nem egy naiv vendég, a ki ilyen válasz után még elhiszi, hogy szagérzéke s szájaize vezette félre. Sőt egyik-másik szemrehányást is tesz magának, a miért alaptalanul sértette meg a derék vendéglőst. Hanem akár hiszi el, akár nem; akár fogyaszt el mindent, akár nem: a dolognak fizetés a vége. Egyébiránt az igen udvarias és tisztességtudó korcsmáros, a ki ily módon oszlatja el elégedetlen vendége kétélyeit. Vannak rabiatos, bulldog-mérszetű vendéglők Nerok és Tibériusok, kik karóba szeretnék húzni mindenkit, a ki csak néhány ártatlan szót mer is koczkatatni — konyhájuk és pinczékük ellen.

Közös s hozzá megbocsáthatlan fogyatkozása valamennyi fővárosi vendéglőnek, hogy a joggal messze földön híres magyar konyhát még a legmagyarosabbak közülök meg képviselik teljesen. Bécs méltóan reprezentálja a sógorok konyháját; Páris hírneves restaurant-jainak konyhai laboratoriumaiban remekel a franczia szakácsművészet; Londonban akarva nem akarva az angol konyha izom- és husképző föztével kell megbarátkoznod. Turinban, Florenczben, Romában, Nápolyban, leszámítva a fogadók éttermeit s az új keletű „bíreriá“-kat, mindenütt képviselve látod a nemzeti konyhát. Csupán miénk a kétes dicsőség, hogy a haza fővárosában nincs egyetleneg vendéglő sem, melynek

étlapja tisztán és kizárólagosan a magyar konyha százféle, izletesebbnél izletes étkeiből lenne összealkotva. A stereotyp pörköltön, gulyáson, turós haluskán s paprikás halon kívül — melytől azonban minden jóvaló alföldi ember gyomra megésmörül — elvettve legfőlebb még egy-két magyaros étel szerepel vendéglőnk étlapján; az is jobbadára úgy készítve, hogy a vidéki ember eltagadja még magyar származásukat is, ha mindjárt háromszor kukorékol is valódiságuk bizonyítására a wolkenkukusheimi „Jean“, vagy a krühinkeli „Florian“. Ha Karikás uram, a „kis pépa“ régi szabásu, törül megtett magyar vendéglőse nem könyörülne a haza fővárosában idegené lett magyar konyhán, s nem fözetne olyan tejföls töltött káposztát, gulyáslevest, pörköltcsibét, halászlét, avagy nem süttetne olyan ropogós malacpccsenyét, mitől meghajásodik minden kosztosa: bizony még azt sem tudnók, ezen országban a főtétet eszszük-e, vagy a másét.

Hanem „kis pipa“ daczára is tény marad az, hogy nincs olyan vendéglőnk, a hová bármely nap bevezetve valamely fővárosunkban időző külföldit, így szállhatnánk hozzá: „Ime, mister, monsieur, signor, sennor vagy mein Herr: Tessék helyet foglalni, s a levestől kezdve az ebéd végeig csupa magyar nemzeti eledelt enni. Ön kapni fog tyúklevest; utána negyven csöpp érmellekét, ha ugyan ezt a dozist leves előtt nem szándékozik bendőjébe csúsztatni. Aztán szögédi halászlét s utána kolozsvári káposztát, mihez ön badacsönyit fog lani. Erre lesz ön oly szives debreczeni báránytokányt enni öntött salátával. „Re bene gesta“ meg fogja ön izlelni e kanászos nyárson sültet, mihez igen jó komedencia az ecetes paprika. Itt már ajánlatos lesz vörös borra fogni a dolgot; „mire nézvést“ ajánlom a budai sashegyit vagy villányit. Egy kis gyenge malacpccsenyét el fog még ön birni tejföls, fokhagymás ugorkasalátával. Ne békélenkedjék mister. Végén vagyunk már az ebédnek, csak egy kis káposz rétes és csöregre van még hátra. Hanem ehez szomorodni dukál...“

Nos, ilyen ebédre nem hívhatok meg senkit, ha egytől-egyig sorra járnád is valamennyi budapesti vendéglőt.

Aprós saláta! Ez is olyan téma, melyet vendéglőnk közös fogyatkozásai dobnak eléd. A saláta-készítéshez a mi vendéglői szakácsnőink és kuktáink annyit értenek, mint hajdu a karagóntéshez. Fűvet és nyers, izetlen leveleket tálnak elének saláta helyett, melyet jó magyar házakban oly zamatosan készít a gondos háziasszony, s melyet az inyencz franczia ünke-züleg praepereál magának ebéd közben. S mi e marok fűvet, melyet sós víztől csurogva s egy kanál ecetnek csufolt folyadékkal leöntve hoznak elének, négy-ötszörös áron fizetjük az élelmes vendéglősnek. Hanem hogyan is tudna elbánni e gyengéd, gyomorüditő zöldséggel egy vendéglői szakácsné, midőn egy szeretetreméltó és élelmes olasz közmondás szerint nem kevesebb, mint négy ember szükséges a salátakészítéshez. Még pedig egy tékozló, ki az olajat, s egy fővény, ki az ecetet önti a tálba; továbbá egy bölc, a ki a söt és borsot hinti rá; s végül egy ember, a ki az egészet egy negyedórán át jól összekavarja...

Hanem ez a vendéglői téma szinte kiaknázhatatlan, mint azok a régi angol köszönbányák, melyek mérföldnyire nyulnak el a föld alatt, mindig újabb meg újabb hatalmas köszönrétegeket tárva föl, ha már fogytán vélték lenni a régieknek. Tegyük úgy, mint a bányászok, ha egy-egy akná elhagyva, elővigyázatból befalazzák torkolatát. A tárgynak, melyről cseveg-tél s vele a tárczának ily befalazása azon kettős vonal, mely azt a következő cikktől elválasztja.

Borostyáni Nándor.

Gesztenye-szüret az Apennineken.

Vidám ünnepet ünnek mostanában Olaszország hegyvidékének lakói. A ki most az Apenninek vadregényes völgyeiben bolyog s egyik barátságos hegyi faluból a másikba téved, a kunyhók nyitott ajtóin át mindenütt hivatogó tüzfény ragyog eléje s mindenfelé a legvidámabb mulatság csalogató hangjai vonják magukra figyelmét. Most van a gesztenye-szedés ideje s a szegény, de boldog hegyi lakók esténként feszelen, családias mulatozásban nyugoszák ki a letűnt nap fáradalmait és örülnek a

